

15. juli 2019
18/16518

Afgørelse om regler for dimensionering af FCR i DK2 i henhold til SO GL artikel 153

RESUMÉ

Energinet anmeldte den 13. september 2018 regler for dimensionering af FCR i henhold til artikel 153, jf. SO GL artikel 5, stk. 1, jf. 118, stk. 1, litra a. Forslaget er en del af driftsaftalen for det synkrone område Norden i medfør af SO GL artikel 118.

Det anmeldte forslag er udarbejdet af alle TSO'erne i det synkrone område Norden, og har til formål at fastsætte den nødvendige reservekapacitet af FCR for dette synkrone område.

Den sidste anmeldelse i det synkrone område Norden blev modtaget d. 14. september 2018.

Det anmeldte forslag fastsætter en reservekapacitet svarende til ubalancen forårsaget af referencehændelsen i både opadgående og nedadgående retning.

Referencehændelsen er i forslaget defineret som den største ubalance, der kan opstå som følge af en øjeblikkelig ændring af aktiv effekt for eksempelvis en enkelt produktionsenhed, et enkelt forbrugsanlæg eller en enkelt HVDC-samkørlingslinje eller fra udløsning af en vekselstrømslinje, eller den er det maksimale øjeblikkelige forbrugstab af aktiv effekt som følge af udløsningen af mere end et tilslutningspunkt i overensstemmelse med SO GL artikel 153, stk. 2, litra b, nr. ii.

AFGØRELSE

Forsyningstilsynet godkender Energinets anmeldte forslag til regler for dimensionering af FCR i henhold til artikel 153 for det synkrone område Norden.

Sagens baggrund og begrundelsen for Forsyningstilsynets afgørelse fremgår nedenfor.

SAGSFREMSTILLING

I denne sag tages der stilling til Energinets anmeldelse af det fælles nordiske forslag til regler for dimensionering af FCR for det synkrone område Norden i medfør af forordning (EU) 2017/1485 af 2. august 2017 om fastsættelse af retningslinjer for drift af elektricitetstransmissionssystemer ("SO GL") artikel 153.

FORSYNINGSTILSYNET
Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby

Tlf. 4171 5400
post@forsyningstilsynet.dk
www.forsyningstilsynet.dk

Det anmeldte forslag er en del af driftsaftalen for det synkrone område Norden i medfør af SO GL artikel 118. Det anmeldte forslag har til formål at fastsætte den samlede reservekapacitet af FCR, der skal være til rådighed i det synkrone område Norden.

I medfør af SO GL artikel 153, stk. 2, skal alle TSO'er i et synkront område angive dimensioneringsregler i driftsaftalen for deres synkrone område.

Driftsaftalen er reguleret i medfør af SO GL artikel 118, stk. 1, og heraf fremgår, at alle TSO'er i hvert synkronområde senest 12 måneder efter ikrafttræden¹ af SO GL skal anmelde regler for dimensionering af FCR.

Energinet anmeldte den 13. september 2018 et fælles forslag til regler for dimensionering af FCR. Forslaget dækker det synkrone område Norden og er udarbejdet af alle TSO'er i dette synkronområde.

Forslaget vedrører således Norge, Sverige, Finland, Åland og Danmark Øst for Storebælt (DK2)

Energinet har foretaget anmeldelse som led i Energinets rolle som systemansvarlig virksomhed ("TSO") for det danske elforsyningssystem.

Det anmeldte forslag skal godkendes af alle regulerende myndigheder i den berørte region i medfør af SO GL artikel 6, stk. 3, litra d, nr. ii.

Da det anmeldte fælles forslag vedrører det synkrone område Norden, skal alle regulerende myndigheder i dette synkronområde godkende det anmeldte forslag i fællesskab.

I medfør af SO GL artikel 6, stk. 7, skal de regulerende myndigheder træffe afgørelse senest seks måneder efter, at den sidst berørte regulerende myndighed har modtaget den relevante metode.

Den sidst berørte regulerende myndighed modtog anmeldelse af forslag til regler for dimensionering af FCR den 14. september 2019.

Forsyningstilsynet skal herefter træffe afgørelse senest den 14. marts 2019.

Eftersom godkendelsen af det anmeldte forslag kræver, at mere end én regulerende myndighed træffer en afgørelse, er det i medfør af SO GL artikel 6, stk. 7, 1. pkt., pålagt de kompetente regulerende myndigheder at rådføre sig med hinanden, og koordinere og samarbejde med henblik på at nå til enighed.

Forsyningstilsynet deltager i Nordic Regulators (NordREG), hvor det fremsatte forslag

---

¹ SO GL trådte i kraft 14. september 2017

har været behandlet mellem alle de relevante regulerende myndigheder i Norden. Forsyningstilsynet deltager her i System Operation Task Force (SO TF) og Energy Regulators Regional Forum (ERRF), der består af ledende repræsentanter fra de forskellige regulerende myndigheder. Formålet med SO TF er bl.a. at koordinere afgørelser, der skal træffes af mere end en regulerende myndighed i fællesskab. ERRF får herefter orientering, når der er opnået enighed eller koordinerer afgørelserne i tilfælde, hvor der ikke kan opnås enighed i task forcen.

Forsyningstilsynet deltager ligeledes i Agency for the Cooperation of Energy Regulators (ACER), der bl.a. kan komme med udtalelser og afgøre eventuelle uenigheder mellem regulatorerne.

Det anmeldte forslag er blevet behandlet i samarbejde af alle regulatorer, der i enighed den 6. marts 2019, har godkendt det anmeldte forslag til regler for dimensionering af FCR for det synkrone område Norden.

Alle de regulerende myndigheder i det synkrone område Norden har fremsendt et "position paper" dateret 6. marts 2019 til TSO'erne.

Forsyningstilsynet fremsendte d. 14 marts 2019 information til Energinet om, at der nu var enighed om at godkende forslaget om regler for dimensionering af FCR i henhold til art. 153. Samtidig orienterede Forsyningstilsynet Energinet om, at den formelle nationale afgørelse ville blive forsinket, men forsikrede Energinet om, at forslaget kunne godkendes.

DET ANMELDTE FORSLAG

SO GL fastsætter regler for systemdriften af elektricitetstransmissionssystemer ved at fastlægge fælles minimumskrav for systemdrift i Unionen, for det grænseoverskridende samarbejde mellem TSO'er og for udnyttelse af de relevante karakteristika hos de tilsluttede DSO'er og BNB'er.

I medfør af SO GL artikel 153, stk. 2, skal alle TSO'er i et synkront område angive dimensioneringsregler for FCR i driftsaftalen for det synkrone område i overensstemmelse med følgende kriterier:

- a) den reservekapacitet af FCR, der kræves til det synkrone område, skal dække mindst referencehændelsen og, for de synkrone områder CE og Norden, resultaterne af den sandsynlighedsbaserede metode til dimensionering af FCR, der er benyttet i henhold til litra c)
- b) referencehændelsens omfang fastlægges i overensstemmelse med følgende betingelser:

For de synkrone områder GB, IE/NI og Norden er referencehændelsen den største ubalance, der kan opstå som følge af en øjeblikkelig ændring af aktiv effekt for eksempelvis en enkelt produktionsenhed, et enkelt forbrugsanlæg eller en enkelt HVDC-samkøringslinje eller fra udløsning af en vekselstrømslinje, eller den er det maksimale øjeblikkelige forbrugstab af aktiv effekt som

følge af udløsningen af et eller to tilslutningspunkter. Referencehændelsen fastlægges særskilt for den positive og negative retning

- c) for de synkrone områder CE og Norden har alle TSO'er i det synkrone område ret til at fastlægge en sandsynlighedsbaseret metode til dimensionering af FCR under hensyntagen til mønstret for forbrug, produktion og inertie, herunder syntetisk inertie, samt de tilgængelige midler til i realtidsdrift at sørge for minimumsinertie i overensstemmelse med den metode, der er omhandlet i artikel 39, med det formål at nedbringe sandsynligheden for utilstrækkelige FCR til højst én gang hvert 20. år, og
- d) de dele af reservekapaciteten af FCR, der kræves til hver TSO som oprindelig FCR-forpligtelse, fastlægges på grundlag af summen af nettoproduktionen og -forbruget i TSO'ens systemområde divideret med summen af nettoproduktionen og -forbruget i det synkrone område over en periode på et år.

Det anmeldte forslag har til formål at fastsætte den samlede reservekapacitet fra FCR-leverende enheder, der skal være til rådighed i det synkrone område Norden.

I Norden anvendes betegnelsen FCR-D (Frequency Containment Reserve for Disturbance) for den reserve, der regulerer ubalancer udover 49,9 og 50,1 Hz. I Norden findes desuden FCR-N (Frequency Containment Reserve for Normal operation). FCR-N anvendes inden for standardfrekvens-intervallet på +/- 100 mHz, dvs. når systemfrekvensen er mellem 49,9 og 50,1 Hz.

I medfør af forslagets artikel 3, stk. 3 og 4, fastsættes dimensionering af FCR-D i det synkrone område Norden til en reservekapacitet svarende til mindst lig ubalancen forårsaget af referencehændelsen i både opadgående og nedadgående retning.

Dimensioneringen finder alene anvendelse for FCR-D, da FCR-N ikke er beregnet til at håndtere "referencehændelser" såsom pludselige uventede udfald, jf. forslagets præambel 7.

Referencehændelsen er i forslagets artikel 3, stk. 5, defineret som den største ubalance, der kan opstå som følge af en øjeblikkelig ændring af aktiv effekt for eksempelvis en enkelt produktionsenhed, et enkelt forbrugsanlæg eller en enkelt HVDC-samkørlinje eller fra udløsning af en vekselstrømslinje, eller fra en enkeltstående fejl på en samleskinne, der udløser mere end en produktionsenhed eller et forbrugsanlæg i overensstemmelse med SO GL artikel 153, stk. 2, litra b, nr. ii.

TSO'erne har i forslagets præambel nr. 5 konkluderet, at: "det maksimale øjeblikkelige forbrugstab af aktiv effekt som følge af udløsningen af [...] to tilslutningspunkter", ikke skal definere referencehændelsen. TSO'erne anser ikke sandsynligheden for to samtidige udfald af forbrugsenheder for signifikant.

I Præambel nr. 6 er det angivet, at TSO'erne anser udløsningen af en samleskinne, der medfører udløsning af mere end en produktionsenhed eller forbrugsanlæg, for relevant for referencehændelsen.

Endvidere fastsættes i forslagets artikel 4 en fordelingsnøgle i forhold til at fastsætte hver enkelt TSO's oprindelige FCR-forpligtelse af den samlede dimensionering.

Fordelingsnøglen fastsættes i forslagets art. 4, stk. 3, på baggrund af summen af nettoproduktionen og -forbruget i den enkelte TSO's systemområde set i forhold til summen af nettoproduktionen og -forbruget i hele det synkrone område Norden fordelt over en periode på et år. Dette er i overensstemmelse med SO GL art. 153, stk. 2, litra d.

De enkelte FCR-andele revideres hvert år før 1. oktober (year-1) med henblik på ikrafttrædelse til 1. januar det følgende år.

Fordelingsnøglen gælder både FCR-N og FCR-D, jf. forslagets præambel 8.

Af det anmeldte forslags artikel 5 fremgår implementeringsfristen (tidsrammen for gennemførelsen) for reglerne om dimensionering af FCR, jf. SO GL art. 6, stk. 6.

Heraf følger det, at reglerne om dimensionering af opadgående FCR og regler om fordeling af oprindelig FCR-forpligtelse (fordelingsnøglen), træder i kraft senest samtidig med driftsaftalen for synkronområdet, jf. SO GL art. 118.

Samme sted anføres, at regler om dimensionering af nedadgående FCR implementeres til år 2021. Det følger af bilaget "explanatory document" s. 13 (afsnit 7), at denne forlængede implementering skyldes, at man i dag ikke indkøber nedadgående FCR i Norden, hvorfor man ikke har de nødvendige systemer (herunder IT) til, at håndtere dette.

Det er således ikke dimensioneringen, der er i sig selv er problemet, men derimod alt det, der følger af denne, såsom produktspecifikation, prækvalifikation mv. for både FCR-leverandører og TSO'er.

I samme forklaringsdokument angives på s. 4, at udbud/indkøb og afregning af FCR falder udenfor anvendelsesområdet for SO GL, og i stedet falder under Balanceringsforordningen, "EB GL" (forordning 2017/2195).

Forslaget beskriver i præambel nr. 13, forslagets forventede betydning for målene i denne forordning, som angivet i SO GL art. 4, stk. 1, jf. art. 6, stk. 6. Følgende mål fremhæves som særligt relevante for dette forslag:

- c) at fastlægge fælles processer og strukturer for last-frekvensregulering
- d) at sikre betingelserne for opretholdelse af driftssikkerhed i hele Unionen
- e) at sikre betingelserne for opretholdelse af et frekvenskvalitetsniveau for alle synkrone områder i Unionen
- h) at bidrage til effektiv drift og udvikling af elektricitetstransmissionssystemet og elektricitetssektoren i Unionen

SAGENS PARTER

Energinet Elsystemansvar A/S (CVR-nr. 39314959) er sagens part i sin egenskab af transmissionssystemoperatør og pligtsubjekt i medfør af SO GL artikel 153.

HØRING

Ved udarbejdelse af det anmeldte forslag har TSO'erne i det synkrone område Norden foretaget offentlig høring via ENTSO-E hjemmeside i perioden fra den 1. juni 2018 til 1. juli 2018.

Som bilag til anmeldelsen er vedlagt dokumentet "explanatory document". Dokumentet indeholder høringssvar samt TSO'ernes stillingtagen hertil, jf. SO GL art. 11.

Det anmeldte forslag vedrører krav til dimensioneringen af FCR-reserven for det synkrone område Norden.

Det anmeldte forslag vedrører derfor en bred kreds af aktører i elmarkedet. Forsyningstilsynet har på denne baggrund foretaget offentlig høring i perioden fra den 20. september 2018 til 31. oktober 2018

Tilsynet modtog 1 høringssvar fra Dansk Energi.

Dansk Energis høringssvar afspejler Ørstedes høringssvar til Energinet, herunder særligt deres bemærkning nr. 5 som Energinet har taget stilling til.

Dansk Energi anfører følgende fire punkter:

- TSO'erne skal forpligtes til dagligt at offentliggøre oplysninger om fremtidig FCR-efterspørgsel.
- Nettab bør indgå i de nye dimensioneringsregler for FCR-D.
- FCR-N og FCR-D-forpligtelserne bør fordeles mellem TSOer på retfærdig, transparent og analytisk velfunderet vis.
- Forslaget kan have negativ indflydelse på FCR-udbud fra Østdanmark.

RETSGRUNDLAG

De relevante bestemmelser for denne afgørelse er: SO GL art. 4, art. 5, stk. 1, art. 6, stk. 3, litra d, nr. ii, art. 6, stk. 6, art. 6, stk. 7, art. 11, art. 118, stk. 1, litra a og art. 153.

Bestemmelserne gengives i det følgende:

Kommissionens forordning (EU) 2017/1485 af 2. august 2017 om fastsættelse af retningslinjer for drift af elektricitetstransmissionssystemer (SO GL)

Artikel 4

1. Denne forordning har til formål at:

- a) fastlægge fælles krav og principper vedrørende driftssikkerhed
- b) fastlægge fælles driftsplanlægningsprincipper for det sammenkoblede system
- c) fastlægge fælles processer og strukturer for last-frekvensregulering
- d) sikre betingelserne for opretholdelse af driftssikkerhed i hele Unionen
- e) sikre betingelserne for opretholdelse af et frekvenskvalitetsniveau for alle synkrone områder i Unionen
- f) fremme koordineringen af systemdrift og driftsplanlægning
- g) sikre og forbedre gennemsigtigheden og pålideligheden af oplysningerne om drift af transmissionssystemer
- h) bidrage til effektiv drift og udvikling af elektricitetstransmissionssystemet og elektricitetssektoren i Unionen.

2. Når denne forordning anvendes, skal medlemsstaterne, de kompetente myndigheder og systemoperatørerne:

- a) anvende proportionalitetsprincippet og princippet om ikke-diskrimination
- b) sikre gennemsigtighed
- c) anvende princippet om optimering mellem den højeste samlede effektivitet og de laveste samlede omkostninger for alle involverede parter
- d) sikre, at TSO'er så vidt muligt anvender markedsbaserede mekanismer til at sikre netsikkerheden og –stabiliteten
- e) respektere det ansvar, der er pålagt den relevante TSO med henblik på at sikre systemsikkerheden, herunder i henhold til kravene i national lovgivning
- f) høre de relevante DSO'er og tage højde for eventuelle virkninger for deres systemer og
- g) tage højde for anerkendte europæiske standarder og tekniske specifikationer.

Artikel 5, stk. 1

1. TSO'erne udarbejder de vilkår og betingelser eller metoder, der er fastlagt ved denne forordning, og fremsender dem til de kompetente regulerende myndigheder til godkendelse i henhold til artikel 6, stk. 2 og 3, eller til den enhed, som medlemsstaten har udpeget i henhold til artikel 6, stk. 4, inden for de i denne forordning fastsatte frister.

Artikel 6, stk. 1, stk. 3, stk. 6 og stk. 7.

1. De enkelte regulerende myndigheder er ansvarlige for godkendelsen af de vilkår, betingelser og metoder, som TSO'er udarbejder i henhold til stk. 2 og 3.

Den enhed, der udpeges af medlemsstaten, godkender de vilkår og betingelser eller metoder, som TSO'er har udarbejdet, jf. stk. 4. Den udpegede enhed er den regulerende myndighed, medmindre medlemsstaten fastsætter andet.

(...)

3. Forslagene til følgende vilkår og betingelser eller metoder godkendes af alle regulerende myndigheder i den berørte region, og en medlemsstat kan indgive en udtalelse til den berørte regulerende myndighed:

(...)

d) metoder, betingelser og værdier anført i driftsaftalerne for synkront område i artikel 118 vedrørende:

(...)

ii) regler for dimensionering af FCR i henhold til artikel 153

(...)

6. Forslaget til vilkår og betingelser eller metoder skal omfatte et forslag til tidsrammen for gennemførelsen af disse og en beskrivelse af deres forventede betydning for målene i denne forordning. Forslag til vilkår og betingelser eller metoder, der skal godkendes af flere eller alle regulerende myndigheder, fremlægges for agenturet, samtidig med at de fremlægges for de regulerende myndigheder. På anmodning fra de kompetente regulerende myndigheder afgiver agenturet inden for tre måneder en udtalelse om forslagene til vilkår og betingelser eller metoder.

7. Hvor godkendelsen af vilkår og betingelser eller metoder kræver, at mere end én regulerende myndighed træffer en afgørelse, rådfører de kompetente regulerende myndigheder sig med hinanden og koordinerer og samarbejder med henblik på at nå til enighed. Hvis agenturet afgiver en udtalelse, skal den kompetente regulerende myndighed tage denne udtalelse i betragtning. De regulerende myndigheder træffer afgørelse om de fremlagte vilkår, betingelser og metoder, jf. stk. 2 og 3, senest seks måneder efter, at de, eller i givet fald den sidste berørte regulerende myndighed, har modtaget de omhandlede vilkår, betingelser og metoder.

Artikel 11

1. TSO'er, der er ansvarlige for at fremlægge forslag til vilkår, betingelser og metoder eller ændringer heraf i henhold til denne forordning, hører interesseparterne, herunder de relevante myndigheder i hver medlemsstat, om udkastene til forslag til vilkår, betingelser og metoder, der er anført i artikel 6, stk. 2 og 3. Høringen løber over en periode på mindst en måned.

2. Forslag til vilkår, betingelser og metoder, der fremlægges af TSO'er på EU-plan, offentliggøres og sendes i høring på EU-plan. Forslag, der fremlægges af TSO'er på regionalt plan, sendes som minimum i høring på regionalt plan. Parter, der fremlægger forslag på bilateralt eller multilateralt plan, hører som minimum de berørte medlemsstater.

3. TSO'er, der er ansvarlige for at udarbejde et forslag til vilkår, betingelser og metoder, tager behørigt hensyn til de synspunkter, som interesseparterne fremsætter i forbindelse med høringerne, inden forslaget fremlægges til godkendelse for de regulerende myndigheder. I alle tilfælde udarbejdes en solid begrundelse for at indarbejde eller ikke at indarbejde interesseparternes synspunkter i forslaget, som vedlægges forslaget og offentliggøres inden for rimelig tid inden eller samtidig med offentliggørelsen af forslaget til vilkår, betingelser og metoder.

Artikel 118, stk. 1, litra a

1. Senest 12 måneder efter denne forordnings ikrafttræden udarbejder alle TSO'er i hvert synkront område i fællesskab fælles forslag til:

- a) regler for dimensionering af FCR i henhold til artikel 153

Artikel 153

1. Alle TSO'er i et synkront område fastlægger mindst én gang om året den reservekapacitet af FCR, der kræves til det synkrone område, og hver TSO's oprindelige FCR-forpligtelse i overensstemmelse med stk. 2.

2. Alle TSO'er i et synkront område angiver dimensioneringsregler i driftsaftalen for det synkrone område i overensstemmelse med følgende kriterier:

a) den reservekapacitet af FCR, der kræves til det synkrone område, skal dække mindst referencehændelsen og, for de synkrone områder CE og Norden, resultaterne af den sandsynlighedsbaserede metode til dimensionering af FCR, der er benyttet i henhold til litra c)

b) referencehændelsens omfang fastlægges i overensstemmelse med følgende betingelser:

ii) for de synkrone områder GB, IE/NI og Norden er referencehændelsen den største ubalance, der kan opstå som følge af en øjeblikkelig ændring af aktiv effekt for eksempelvis en enkelt produktionsenhed, et enkelt forbrugsanlæg eller en enkelt HVDC-samkøringslinje eller fra udløsning af en vekselstrømslinje, eller den er det maksimale øjeblikkelige forbrugstab af aktiv effekt som følge af udløsningen af et eller to slutningspunkter. Referencehændelsen fastlægges særskilt for den positive og negative retning.

c) for de synkrone områder CE og Norden har alle TSO'er i det synkrone område ret til at fastlægge en sandsynlighedsbaseret metode til dimensionering af FCR under hensyntagen til mønstret for forbrug, produktion og inert, herunder syntetisk inert, samt de tilgængelige midler til i realtidsdrift at sørge for minimumsinerti i overensstemmelse

med den metode, der er omhandlet i artikel 39, med det formål at nedbringe sandsynligheden for utilstrækkelige FCR til højst én gang hvert 20. år, og

d) de dele af reservekapaciteten af FCR, der kræves til hver TSO som oprindelig FCR-forpligtelse, fastlægges på grundlag af summen af nettoproduktionen og -forbruget i TSO'ens systemområde divideret med summen af nettoproduktionen og -forbruget i det synkrone område over en periode på et år.

FORSYNINGSTILSYNETS BEGRUNDELSE FOR AFGØRELSEN

Denne sag drejer sig om godkendelse af Energinets anmeldelse af det fællesnordiske forslag til regler for dimensionering af FCR i henhold til art. 153.

Afgørelsen er truffet i medfør af SO GL art. 6, stk. 3, litra d, nr. ii.

TSO'erne anser udløsningen af en samleskinne, der medfører udløsning af mere end en produktionsenhed eller forbrugsanlæg for relevant for referencehændelsen. De nordiske regulerende myndigheder anser dette for værende inden for bestemmelsen i art. 153, stk. 2, litra b, nr. ii.

Vurdering af formelle krav

Forsyningstilsynet modtog anmeldelsen af regler for dimensionering af FCR den 13. september 2018.

I medfør af SO GL artikel 118, stk. 1, litra a, skal TSO'erne i hvert synkronområde senest 12 måneder efter ikrafttræden af SO GL udarbejde regler for dimensionering af FCR.

SO GL trådte i kraft den 14. september 2017. Forsyningstilsynet modtog anmeldelse af regler for dimensionering af FCR den 13. september 2018. Tilsynet har herefter modtaget det anmeldte forslag rettidigt.

Af det anmeldte forslag fremgår, at forslaget er udarbejdet af alle TSO'er i det synkrone område Norden i fællesskab.

I medfør af SO GL artikel 11, stk. 3, skal høring være foretaget, inden forslaget fremlægges til godkendelse for de regulerende myndigheder. Endvidere skal forslaget vedlægges en solid begrundelse for at indarbejde eller ikke at indarbejde interesseparters synspunkter, der er fremkommet i forbindelse med høringen.

Før anmeldelse til Forsyningstilsynet har det fremsatte forslag været i høring fra den 1. juni 2018 til den 1. juli 2018 via ENTSO-E's hjemmeside. Tilsynet bemærker, at interessepartier herunder DSO'er herved har haft mulighed for at fremkomme med synspunkter.

Sammenholdt med dokumentet "explanatory document" vurderer Forsyningstilsynet, at det fremsatte forslag opfylder betingelsen i SO GL artikel 4, stk. 2, litra f.

Forsyningstilsynet vurderer endvidere, at betingelserne i SO GL artikel 11, stk. 3 er opfyldt, ved den skete høring via ENTSO-E's hjemmeside, samt vedlagte dokument "explanatory document".

Forsyningstilsynet har ved sin deltagelse i ACER og NordREG rådført, samarbejdet og koordineret med de øvrige kompetente regulerende myndigheder i det synkrone område Norden, med henblik på at opnå enighed om den fremsendte anmeldelse.

De regulerende myndigheder i Norden er den 6. marts 2019 nået til enighed om at godkende det anmeldte forslag, jf. bilaget "position paper".

Dette position paper indeholder en formel konstatering af enigheden mellem regulatorerne og beskriver aftalen mellem regulatorerne om at godkende det anmeldte forslag, med henblik på at sikre, at afgørelsen ikke skal henvises til ACER.

Tilsynet vurderer, at denne koordinering er i overensstemmelse med kravene i SO GL art. 6, stk. 7.

Forsyningstilsynet lægger vægt på, at det anmeldte forslags artikel 5 indeholder bestemmelser om implementeringen af det anmeldte forslag.

Tilsynet vurderer på denne baggrund, at det anmeldte forslag opfylder kravet om forslag til tidsrammen for gennemførelse i SO GL artikel 6, stk. 6, og at den fastsatte implementering, hhv. senest samtidig med driftsaftalen og til år 2021, er i overensstemmelse med den angivne tidsfrist i SO GL artikel 118, stk. 2.

Implementering i 2021 af opadgående FCR-D er tilstrækkeligt begrundet i manglende eksisterende systemer og begrænser ikke i øvrigt muligheden for at indgå driftsaftalen tre måneder efter godkendelse af metoderne som foreskrevet i art. 118, stk. 2.

Det er på baggrund af ovenstående Forsyningstilsynets vurdering, at det anmeldte forslag til regler for dimensionering af FCR i DK2 og Norden, opfylder alle formelle krav.

Vurdering af materielle krav

Det er Forsyningstilsynets vurdering, at det anmeldte forslag opfylder betingelserne i artikel 153, stk. 2.

Tilsynet lægger vægt på, at det anmeldte forslag fastsætter en reservekapacitet for det synkrone område Norden, som er mindst lig ubalancen forårsaget af referencehændelsen i både opadgående og nedadgående retning, i overensstemmelse med SO GL artikel 153, stk. 2, litra a. Referencehændelsen er endvidere defineret i overensstemmelse med art. 153, stk. 2, litra b, nr. ii. Dette underbygges af forklaringerne i præambel 5 og 6.

Tilsynet lægger endvidere vægt på, at der ikke er pligt for TSO'erne til at fastsætte en sandsynlighedsbaseret metode i medfør SO GL artikel 153, stk. 2, litra c. Det er en ret som TSO'erne har, men som de i dette tilfælde har valgt ikke at udnytte.

Tilsynet lægger vægt på, at FCR-N ikke anvendes til håndtering af udfald som referencenhændelsen, hvorfor dimensioneringen kun skal gælde FCR-D.

Forsyningstilsynet har ikke ved høring, eller på anden måde, modtaget materiale der giver tilsynet grundlag for at fastslå, at TSO'erne bør fastsætte en sandsynlighedsbaseret metode for dimensioneringen af FCR.

Tilsynet lægger vægt på, at det anmeldte forslags artikel 4 indeholder bestemmelser om fordelingen af oprindelig FCR-D og FCR-N-forpligtigelse mellem de enkelte TSO'er.

Tilsynet lægger endvidere vægt på, at fordelingen af FCR-forpligtigelsen skal revurderes hvert år. Tilsynet vurderer, at den fastsatte fordeling er i overensstemmelse med SO GL artikel 153, stk. 2, litra d.

Forsyningstilsynet godkender efter en samlet vurdering det anmeldte forslag til regler for dimensionering af FCR.

AD HØRINGSSVAR

Dansk Energis høringssvaret er en gengivelse af høringssvaret, som Energinet har modtaget fra Ørsted, og som er besvaret med henvisning til forslag om udveksling og deling af FCR, jf. "explanatory document".

Energinet henviser også til, at indkøb af FCR ikke er under SO GL's anvendelsesområde.

I forhold til nettab og offentliggørelse af fremtidig FCR-forpligtelse bemærkes, at Forsyningstilsynet ikke har hjemmel til at ændre i Energinets forslag, medmindre dette skyldes manglende overensstemmelse med forordningen. Regler om nettab og fremtidige forpligtelser, er således ikke noget krav i henhold til SO GL art. 153.

Høringssvaret giver på den baggrund ikke Forsyningstilsynet anledning til ændringer i denne afgørelse.

I øvrigt bemærkes det, at fordelingsnøglen for oprindelig FCR-forpligtelse er fastsat i SO GL art. 153, stk. 2, litra d og derfor ikke er noget som TSO'erne har direkte indflydelse på.

KLAGEVEJLEDNING

Eventuel klage over denne afgørelse kan indbringes for Energiklagenævnet, jf. § 89 i lovbekendtgørelse nr. 52 af 17. januar 2019 om lov om elforsyning. Klage skal være skriftlig og være indgivet inden 4 uger efter, at Forsyningstilsynets afgørelse er meddelt.

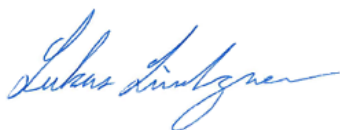
Klagen indgives til:

Energiklagenævnet
Nævnenes Hus

Toldboden 2
8800 Viborg
Tlf.: 72 40 56 00
E-mail: ekn@naevneneshus.dk

Energiklagenævnets kontortid kan have betydning for, om klagen er indgivet i rette tid.
Nærmere information om klagefristen, hvem der kan klage (klageberettiget) og næv-
nets klagebehandling fremgår af Energiklagenævnes hjemmeside www.ekn.dk.

Med venlig hilsen

Lukas Lindgreen
Fuldmægtig, cand.jur.
Tlf. 41714312
luli@forsyningstilsynet.dk